

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlközásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

V. évfolyam.

Szászsebes, 1901. Február 26.

22. szám.

Váratlan akadály.

Évek óta nagy erőfeszítéssel, lankadatlan buzgósággal anyagi áldozatokkal küzdünk azért, hogy az erdészeti és vadászati altiszti nyugdíj és segélyegyesületet megalakítsuk s most, midőn már azt hittük, hogy ime közel vagyunk küzdelmünk céljának eléréséhez, megdöbbenéssel látjuk, hogy önhibánkon kívül az ügy bár remélhetőleg nem hosszú, de mindenesetre valamely halasztást fog szenvedni.

Ezt a véleményünket a folyó hó 20-iki országgyűlési tudósításból meritettük, melyben alkalmunk volt olvasni Széll Kálmán miniszterelnök mint egyuttal belügyminiszter által egy a kiházasítási egyletek ügyében hozzá intézett interpellációra adott választ, mely válaszból ha nem is egészen tisztán, de mégis szinte kézzelfoghatólag ki lehet venni, hogy hasonló egyesületek alapszabályait mindaddig, míg a biztosítási ügy törvényhozásilag rendezve nem lesz, jóváhagyni nem fogja. A beszéd vonatkozó részeit kivonatban közöljük s azután folytatólag fogjuk tárgyalni a legközelebbi teendőinket.

A belügyminiszter úr válaszában főbb s minket is érdeklő pontjai a következők:

„Igenis, a belügyi kormányzat figyelmét nem kerülték el azon visszasságok és bajok, melyek ezen kiházasítási egyletek működéséből

folynak és azon megkárosodások, a melyek előállnak ilyen kiházasítási egyletek némelyikénél, sőt azok nagy részénél a befizetést teljesítő tagokra nézve. Ezért a kormány ezen kérdéssel már régen és most is tüzetesen foglalkozik és jelenthetem a t. Háznak, és ez szolgáljon az interpelláló képviselő ur interpellációjának egyik részére válaszul — hogy a mi koncepciónk szerint a kiházasítási, betegsegélyezési és temetkezési egyletek, a mennyiben ilyen biztosítási momentumokkal bírnak, abban a törvényben, a mely a biztosítási ügyet akarja a maga egészében felölelni, rendezést találnak.

Be akarjuk ezeket foglalni, mert minden ezen egyletek, szövetkezetek, intézetek vagy vállalatok a biztosításnak valamely momentumát igenis felölelték és azért be akarjuk venni az általános biztosítási kérdés rendezésébe olyképp, hogy az alapeszme az, hogy a mely vállalatok tisztán nyereszkesedésre vannak alapítva, azok ugy a biztosítási tőke, mint a rezerv, az ügyvitel, a szabályzat és a felelőség tekintetében teljesen azon szabályoknak lesznek alávetve, a melyeket minden biztosításra nézve a törvény meg fog állapítani. Azon vállalatok, illetve egyesületek pedig, melyek nincsenek nyereszkesedésre alapítva, hanem inkább jótékonyági egyesületek és szövetkezetek, szintén bevonatnak, de bizonyos eltérésekkel. Ezek a következők lennének, csak ugy nagyjában.

Csak a magyar honpolgárnak szabad ala-

pitani, egy bizonyos területre szabad csak szórít-koznia annak az egyletnek, az egylet tisztán jótékonyági czállal legyen alapítva és ne üzleti természetű legyen, az egyletnek legyenek elégséges eszközei s teljesen biztos bázis arra, hogy megfelelhessen minden kötelezettségének és senki kárát ne vallja, a ki az egyletbe belép és befizetni fog, az egyesület szabályai a legpontosabban és legszigorubbán átvizsgáltassanak és csak az átvizsgálás után kezdhesse meg működését és működése alatt is folytonos ellenőrzés alatt álljon. Ezen momentumok alapján a törvényhozás elé terjesztjük annak idején a kérdést és ezen törvényhozás diszpozíció mindazon bajoknak elejét fogja venni.

De jól kérdezte a t. képviselő ur, hogy mi történjék addig is? A hozzám beérkezett panaszok folytán a múlt hetekben foglalkoztunk a belügyministeriumban ezen kérdésekkel, valamint korábban is és konstatálhatom, hogy a belügyministerium és a magam figyelme fel lévén hiva ezen dolgokra, 1900. eleje óta, tehát egy év óta egyetlenegy kiházasítási egyletnek vagy társulatnak nem adatik engedély, nem láttamoztatnak alapszabályaik, minden alapszabály vissza lesz tartva mindaddig, míg a törvény létre nem jön és a törvény a kérdést elvi alapokon meg nem oldja.

De addig is nem tartottam ezt elégségesnek, hanem rendeletet bocsátottam ki a törvényhatóságoknak két irányban; először is Budapest főváros közönségét illetőleg, másodszor Pest-

vármegyéhez, Ujpestet illetőleg; kiküldöttem továbbá egy tisztviselőt a megfelelő számvevő-ségi hivatalnokkal, hogy úgy a főváros közönsége körében és részéről, az én kiküldöttem segélyével, mint Ujpestet illetőleg Pestvármegye részéről szigorú ellenőrzés, sőt vizsgálat alá vétessenek mind a fennálló egyletek.

Együttal az összes törvényhatóságokhoz rendeletet bocsátottam ki, a melyben a következők vannak megmondva:

Először is, hogy ne is terjeszszék fel többé az alapszabályokat, mert azok megerősítést nem fognak kapni, másodszor, hogy addig is, még pedig talán a gyámszámadások megvizsgálásával egyidejűleg vizsgálják meg községről-közsésre, egyletről-egyletre ezeknek az egyleteknek működését és azt, a mit megvizsgálandónak találnak, szigorú ellenőrzés alá vegyék. S arról nekem jelentést tegyenek; továbbá: saját hatáskörükben akaszzák meg működésükben azon egyleteket, a melyeknél rendetlenséget tapasztalnak és azonkívül tegyenek jelentést azokra vonatkozólag, a melyeknél saját hatáskörükben nem intézkedhetnek. Ugy, hogy például éppen abba a körbe, a melyre a t. képviselő ur a figyelememet felhívta s a hol történtek ilyen visszaállások legnagyobb részben az egylet alapjainak helytelen lerakása és szervezete folytán, Biharmegyébe specziális rendelet ment, a hol éppen a nagyszalontai hatodik temetkezési egyletre vonatkozólag ki van mondva, hogy gondoskodás történjék más

Hány évig élhet az ember.

(Mutatvány a Kneipp Ujságból.)

(Folytatás és vége).

Ezek után a példák után elhithetjük most már Dr. Simoninak azon állítását hogy a természet rendje szerint eredetileg az embernek azon sors volt szánva, hogy 200 éves életkort érjen és ekkor végelgyengülésben fájdalom nélkül csendesen hunyjon el; mert a természetes halál csakis a végelgyengülés. Aki nem végelgyengülésben, hanem valamely betegség folytán hal meg, az vagy öngyilkos volt, vagy meggyilkolták.

A betegség folytán bekövetkezett halál nem természetes halál; ma pedig úgy áll a dolog, hogy majdnem minden ember valamely betegség folytán pusztul el és hogy mily korán következik ez be, ezt

a statisztika bizonyítja, amely szerint a kulturálatlanokban az emberek átlagos életkora ma már összesen csak 28 évre terjed.

A gyermekkorban tömérdek emberi élet pusztul el, mert ezen szerencsétlen gyermekek betegségek által megmételtyezett testü szülőktől származnak és már életképtelen testtel jönnek a világra, akik pedig életerős szülőktől származnak és eredetileg rendelkeznek is azon életerővel, amely részükre hosszú életet biztosított volna, ezt az életerőt, ezt a legértékesebb tőkét esztelenül elpredálják, amennyiben természetellenes életmódot követnek, ezáltal testüket gyakran beteggé teszik, tehát folyton gyengítik és szándékosan megfosztják azt az életképességtől. Így azután a mai legtöbb ember élete nem egyéb, mint a születéstől fogva többé vagy kevésbé érezhető lassu haldoklás.

Az emberek ezt nem akarják elhinni, testük épiségevel, egészségével nem törődnek semmit. Mindenki csak az élvezeteket hajszolja. Ha beteg lesz, arra

ügyvitelről, más vezetésről és a hátralékos tagsági fizetések behajtásáról. A sarkadi első fiu- és leánykiházasítási egyletre vonatkozólag pedig ki van mondva, hogy hasonlóképp bizonyos momentumokra nézve intézkedjenek; továbbá a sarkadi második, harmadik, negyedik és ötödik egyletre nézve, hogy a pénzkezelésről és a tagdíjtarozások nyilvántartásáról pontosan számoljanak be és nézzék meg ott az ügyek mikénti állását: azonkívül az egész megye területén fordítsanak rá az összes többi egyletekre fokozott figyelmet, vegyék azokat vizsgálat alá és tegyenek róluk jelentést“.

(folytatása következik.)

A középfajd.

(Mutatvány „Az állatok világa“ czimű műből.)

A szabadban való életéről Rudolf trónörökösnek köszönhetünk figyelemreméltó adatokat, ki 1877 április havában volt szerencsés egy ilyen korcsot elejthetni. A vadászat urának intézkedésére a magas vendéget a nyirfajdok dürgőhelyére vezették, hol a középfajdkakas a beszálló nyirfajdkakasokat szokta megrohanni s rövid küzdelem után elverni. „Midőn az erdő széléhez közeledtem és egy kicsiny, a szabad mezőtől csak egy erdőcske által elválasztott térségre értem,“ beszéli a trónörökös, „egy vadászszal találkoztam s tőle hallottam, hogy a kakast épen most látta a mezőnek másik végén, az erdő szélén. Odanéztem s csakugyan egy nagyobb madár alakját vettem észre, melynek sötét tollazata élesen elütött a fényesre megvilágított homoktalajtól. Külsője első tekintetre inkább valami kis siketfajdkakásra, mint nyirfajdkakásra emlé-

keztetett; de minél többet nézegettem, annál feltűnőbbnek látszott előttem, már a mennyire a nagy távolságból megítélhettem, a két törzsszülőtől fölötté elütő lénye. Kimért, nagy lépésű járása, a mód, a hogyan táplálékát szedegette a mezőn és sokkal vizszintesebb tartása is egészen sajátos volt s inkább valami fácán, mint fajd viselkedéséhez hasonlított. Azon is csodálkoztam, hogy egy fajdot a kora délután óráiban a mezőn látok szaladgálni. De e tekintetben számot vettem a siksággal, mely tudvalevőleg főleg a magas hegységben élő állatok szokásait lényegesen megváltoztatja, annyival inkább, mert később alkalmam volt megfigyelni, hogy ezen a vidéken a nyirfajdkakasok is elhagyják az erdőt s a hajnali és esti órákban a mezőkre vonulnak. A vadászok úgy mondták, hogy a kakas mindig ott tartózkodik, a hol láttam, csak este jön a lápra, gyakran közvetlen a falu közelébe, a hol az ő és más nyirfajdkakasok tulajdonképeni dürgőhelye van. A sötétség beálltával azután a láp fölött igen magasan a közeli erdőbe szárnyal, hogy annak mélyében, a szurkos fenyvek egyik magasabb csoportjában, többnyire ugyanazon a helyen töltsse az éjjelt; de hajnal hasadtával plrkdáskor, ismét dürgőhelyén látható az ingoványban.“ Rudolf trónörökös azután leírja szerencsés vadászatát s így folytatja; „Az álló madár termete karcsúnak mondható, mert a teste, melyet kivált járás közben meglehetősen vizirányosan tart, hosszan elnyújtottnak látszik. Ha magát biztonságban érezve, csendesen ideoda tipeg, akkor lábait magasra emeli s a nagyobb tyúkféléket jellemző kakaslépésben sétálgat. Mozdulatai ilyenkor leginkább a fácánra emlékeztettek. Mikor beloptam s az erdőből megpillantottam, behúzott fejjel és alácsüngő szárnyakkal állott s valami lomha, aluszékony madár benyomását keltette. Minthogy eladdig emberektől nem esett bántódása s a lakása táján tartózkodó madarak között ő volt a legnagyobb,

való az orvos, hogy meggyógyítsa, így gondolkozik az emberek legnagyobb része. Arra, hogy minden egyes betegség az életet jelentékenyen megrövidíti, arra nem gondolt a mai ember.

Ennek az eszeveszett gondolkozásmódnak következménye azután az a sok korai halál, az a sok gyász, amely az embereket éri.

Az 50 éves ember ma már öreg, a 60 éves pedig már nem is resteli, ha aggastyánnak mondják. Égi ajándéknak tekintenek minden évet, a melyet 60 éven felül megérnek. Ha pedig valaki már 70—80 éves lesz, ez csodaszamba esik.

De hát így kell-e ennek lenni?

Nincs e mód arra, hogy aki akar, hosszú életű lehessen?

Igenis van, de ennek a módja nem az, hogy az ember könnyelműen betegségekbe sodorja magát, azután pedig patikaszereteket egyék és igyék, hanem a hosszú élet elérésének egyedüli módja az, hogy az ember egyszerű, természetes életet éljen és testét megedzze. Ez

utóbbira egyedül alkalmas az ugynevezett „Természetes gyógy mód“.

Találkoztak nagy elméjű, az emberiség jóvoltáért lelkesülő, érző szívű emberek, akik ezen természetes gyógyrendszert az emberiség javára megalapították.

Már az ókorban lépett fel Hyppokrates ily irányu tanítással, azonban elnyomták őt a titkos vegyiszerekkel és babonaságokkal kuruzsló arab gyógyiskola képviselői és sajnos, hogy a természetes gyógyrendszernek Hyppokrates után egészen a 18-ik század végeig nem találkozott számbavehető hirdetője.

Csak a 18-ik század végén keltett némi feltűnést e téren Dr. Hahn sziléziai orvos és hasonnevű fia, akik félrevetve a vegyikészítményeket, természetes eszközök felhasználásával igyekeztek betegeiket gyógyítani. Őket követték azon laikus emberek, akik a ma ismert természetes gyógymódnak tulajdonképeni megalapítói: a gräfenbergi Priznitz, egy sziléziai parasztember, a lindevisei Schroth, aki szintén csak egyszerű fuvaros volt, azután a meklenburgi Hahn Tivadar, végül pedig

legyőzhetetlennek látszott magát tartani s ezért nemcsak vigyázatlanul, hanem szinte ostobán viselkedett. A vadászok tanúsága szerint napközben mindig ily lomhának és közönyösnek mutatkozott. Annál bátrabb és dühösebb volt a dürgőhelyen. Mihelyt egy nyirfajdkakas megjelent, azonnal megtámadta s rövid küzdelem után elverte: jelentékenyebb ereje és nagysága természetesen neki biztosította a győzelmet. A vadászok azt mondták, hogy dürgés közben farkát a siketfajdkakas módjára legyezőalakúan szétterjeszti, egész tollazatát felborzolja s torkát kidagasztva hallatja sajátos korrogó hangját. Ez a szólása, hang szerint különböző szakaszokból áll. Bekezdője a nyirfajdköszörüléséhez hasonló „durukolás“, ezt olyanféle kotyogás követi, a minőt a siketfajdkakas is hallat; szólásának vége, mely a siketfajdkakas főcsattintásával mérhető össze s legnagyobb elragadtatását fejezi ki, az a krákogó és bortyogó hangokból összetett, hangos, de nem csengő korrogás, mely az ott lakó emberek szerint csakis disznóröfögéshez hasonlítható.

„Az említett középajdkakast azon a vidéken már régebben ismerték. Az utolsó években nem kevesebbet, mint hármat figyeltek meg. Az elsőt, ugyanazon a helyen, a hol én a magamét lőttem, a vadászat tulajdonosa ejtette el; a másodikat a vadászok néhány éven át észlelték, ezt később a dürgés időszakában egy paraszt a szomszédos területen lőtte agyon: a harmadikat, melyet nekem sikerült megkerítenem, egy idő óta már a dürgés előtt látták a szomszédos földeken. A vadászok azt is állították, hogy egy nagy nyirfajdyúkot is láttak volna, melyet ők középajdyúknak tartottak s bizonykodtak, hogy ez a határos vadászterületeken tartózkodik. Figyelemre méltó, hogy siketfajd sem ezen, sem a szomszéd területen nem szokott előfordulni és csak meglehetősen messze innét, kocsin körülbelül 2 órányira, kezdődik a sikeffajd elterjedésének határa. A vadászok egyike-másika ugyan azt állította,

hogy 1—2 siketfajdyúk kakas nélkül ezekben az erdőkben is előkerül: mások azonban ezt kétségbe vonták.“

Fogságban való életét Nilsson ismertette. „En — mondja buvárunk — egymásután három középajdyúkot tartottam kalitkában s az egyiket öt éven át figyeltem meg. Általában inkább lomha, mint élénk madár, mely csaknem naphosszat nyugvó helyzetben, kissé felborzolt tollazattal, alácsüggesztett farkkal és szemeit becsukva ül a keresztfán. Máskor, mint tavasszal alig hallani tőle hangot. Még a kalitkában töltött öt év elmúltával is mindig vad és félénk volt s a kalitkájához közeledő elől bátortalanul félre huzódott. A kisebb állatokat és madarakat azonban, melyek rekeszéhez jöttek és eleségében részesedni akartak, főleg tavasz felé mérgesen megtámadta. Ez időtájt rőfögő és korogó hangon szólott is, miközben csőrét jól kitátotta s a közeledőt mintegy megfenyegette. Március végén, vagy április elején, a szerint, a mint a tavasz korábban vagy később fakadt, elkezdett dürrögni. Dürgés közben is a keresztfán, vagy a kalitka fenekén járogatott. farkát megemelte s legyezőalakúan szétterjesztette, szárnyait alácsüggesztette, nyakának tollait felborzolta s tágra nyitott csőrét fölfelé tartotta. Első hangjai mélyebbek voltak, mint az utolsók, melyek ámbár különös ingerültségében mindinkább magasabban és erősebben hangzottak, 150 lépésnyiről mégis alig voltak hallhatók. Dürgését egészen rőfögő, kerregő és nyikorgó hangok jellemezték, melyeket mintegy kikrákogott. Ugyanabban a kertben, csak hogy más kalitkában, egy nyirfajdkakas is dürgött s így alkalom kínálkozott kettőjük összehasonlítására. A nyirfajdkakas oly zeneművészhez volt hasonlítható, a ki valami kedves pásztordalt könnyedséggel és bizonyos gyönyörrel ad elő; a középajdkakas ellenben szólása közben igen csodálatosan viselkedett és szinte láthatóan nehezebbre esett neki rekedt hangjainak kiszorítása;

a legutóbb feltűnt nagynevű gyógyművészek: a veldesi Rikli Arnold, a nap- és légkúra hirneves megalapítója, Kneipp Sebestyén wörishofeni plébános, aki a vizgyógyászatban minden elődjét sokszorosán tulszárnyalta és mindenkit bámulatra ragadott s feltűnő gyógysikerei által villághirre tett szert, végül Kuhne Antal lipcei gyógyművész, aki szintén egyike a természetes gyógy mód alapvetőinek.

A most nevezettek által megalapított gyógyrendszer népszerűsítése és elterjesztése körül nagy érdemeket szereztek még Dr. Lahmann orvos és Bilz is, akik Drezda mellett a természetes gyógy mód gyakorlására sanatoriumokat létesítettek.

Ennek a természetes gyógy módnak megismer tetését, népszerűvé tételét és elterjesztését tűzte ki feladatául a mi lapunk, a Kneipp-Ujság is.

Minden sor, minden szó, amelyet ebben leirunk, oda irányul, hogy embertársainkkal jót tegyünk. Hogy megismertessük őket mindazzal, amit tenniük és azzal is, amit elhagyniuk kell, ha egészségesek és hosszú életűek akarnak lenni; mert az élet meghosszabbításának titka egyedül és kizárólag abban rejlik, hogy

a természet által adott életerőnket könnyelműen el ne prédáljuk, hanem megtartsuk, sőt fokozzuk.

Az ehhez szükséges eszközök mindenkinek mindenhol rendelkezésére állanak. Maga a természet gondoskodott arról, hogy ebben senki hiányt ne szenvedjen.

A nap, a levegő, a víz, a testmozgás, a természetes gyógy mód legfőbb tényezői és ezekhez minden ember hozzájuthat, mi majd csak azt fogjuk megmagyarázni, hogy ezeket a természetes gyógy tényezőket miként lehet és kell okosan javunkra felhasználni.

A mi pedig a helyes táplálkozást, ezen szintén nem kevésbé fontos gyógytényezőt illeti, erre nézve is a legbehatóbb és legelőnyösebb tanácsokkal fogjuk ellátni olvasóinkat.

Annyi bizonyos, hogy a ki tanácsainkat elolvassa és azokat követi, az sok keserves testi bajtól menti magát és éltét jelentékenyen meghosszabbítja.

Felhívunk tehát minden okosan gondolkozó embert arra, hogy lapunkat a saját legnagyobb érdekében járassa és közleményeinket figyelmére méltassa.

Nincsen olyan olvasmány, a melyből bárki annyi hasznos ismeretet merithetne, mint ebből.

bizonyos ütem és hanglejtés azonban mégis volt bennük. Egész április, sőt még május havában is dürgött, de sohasem korán reggel, hanem csupán nappal és szép időben. Hébe-korba ősszel is megszólalt; egyébként egész éven át néma maradt. Élelme vörös áfonyából és más erdei bogyókból állott; szintűgy szivesen evett összevagdalt almát, kelkáposztát és más zöldséget, ezenkívül gabona-szemeket.

Az a fogságához szokott példány, melyet Brehm 1863-ban Svédországból kapott, viselkedésében, kivált méltóságteljes komolyságát tekintve, sokkal inkább hasonlított a siketfajdkakashoz. A veszekedéshez semmi kedve sem volt, ellenben a kalitkájába eresztett harcias nyirfajdkakas csakhamar biztosította magának az uralmat fölötte s egy féltékenységi rohamában úgy elbánt vele, hogy később a szegény fattyú, mielőtt ellenfelét megpillantotta, sietve rohant ketrecének egyik bokros zugába, ijedten bújt a sűrűbe, a földre lapult s többet meg sem mukkant.

(Vége.)

Olvasóink névjegyzéke.

(Folytatás.)

Hajdu megye: 5

1. Szathmáry Sándor Debreczen
2. Balogh András Haláp
3. Simonyi Pál Mike-Pércs
4. Váradi Ferencz Debreczen
5. Balogh Lajos Haláp

Háromszék megye: 11.

1. Gyöngyösi József Baróth
2. Bene Ferencz N. Baczon-Góha
3. Vancsa Dávid Sepsi-Szt.-György
4. Csata Antal Bükszád
5. Háromszéki Lázár Osdola
6. Tamás Lajos Haraly
7. Bléga Miklós Kálnok
8. Bartha András Osdola
9. Németh Sámuel Vargyas
10. Kiss Pál Illyefalva
11. György Lajos Gelencze

Heves megye: 16.

1. Szekrényesi Mihály Szt. Domokos
2. Alakszai János Pusztá-Cser
3. Bálint Lajos Teipes
4. Hajmer János Nagy-Bátöny
5. Biró László Felső-Tárkány
6. Kiss József Gyöngyös-Solymos
7. Kiss Pál Pusztá-Bene
8. Lőrincz János Felső-Nána
9. Kecsmár János Vécs
10. Juhász Mihály Gyöngyös-Tarján
11. Gonda József Sár
12. Mosberger Márton Balla
13. Hartl József Nádasd pusztá

14. Hodai István P. Sándorrét
15. Nagy József Püspöki-Szurdok
16. Psenyicska Antal Pásztó

Hont megye: 22.

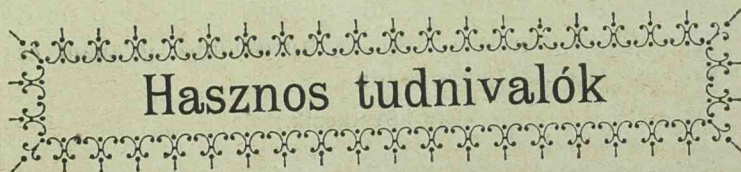
1. Moha Alajos Kisiblye
2. Bencze Mihály Garam-Kövesd
3. Kottra Ferencz Bernece
4. Pollák Rezső Bozók
5. Polónyi Mihály Bacsófalva
6. Bajnok István H.-Börzsöny
7. Teszárs Iván B. Irtás
8. Matkovics Gyula Szebelléb
9. Rajner Lajos H.-Börzsöny
10. Pulinger János Kőpatak
11. Mikus Márton Kemencze
12. Bencze István Kemencze
13. Hraskó József Selmezbánya
14. Weybert Pál Kóspallag
15. Lichtnik Pál Szokolya
16. Tóth László N. János pusztá
17. Bujna Mihály Bakabánya
18. Polyák Gyula Szokolya
19. Bahna Mihály Bakabánya
20. Hain Ede Kisiblye
21. Bátyel Pál Bakabánya
22. Martinek Ferencz Kemencze

Névjegyzéke

azoknak, kik az országos erdészeti és vadászati altiszti nyugdíj és segélyegyesület megalakításával kapcsolatos előleges költségek fedezéséhez személyenkint 2 koronával hozzájárultak.

Sor.-sz.	Név	Lakhely	Megye
268.	Gunszt Péter	Püspök-Szt.László	Baranya
269.	Brindó Pál	Jánosfalva	Bihar
270.	Berger Antal	Jánosfalu	Nyitra
271.	Slárku István	Körösmező	Máramaros
272.	Kiss Károly	M.-Valkó	Kolos
273.	Szevinszky István	Ágris	Arad
274.	Nagy Mihály	Jeder	Szatmár
275.	Molváretz Lajos	Karád	Somogy
276.	Cserfai Endre	Krajna	Nyitra

Hasznos tudnivalók

A tölgyfa gyógyhatása.

(A Kneipp-Ujság után.)

Két fajtája van, tudniillik a kocsános tölgy (quercus pedunculata), és a kocsántalan tölgy (quercus sessiliflora) utóbbi ritkábban fordul elő. Gyógyászati tekintetben értékük egyenlő.

Gyógycélokra használják a tölgykéreg, a tölgy-leveleket, a tölgymakkot és a gubacsot.

1. A tölgykéreg. A tölgykéreg legfőbb alkatrésze a csersav, vagy tannin (acidum tannicum), melyet a gyógytárakban is fiatal tölgykéregből készítenek.

1. A csersav összehúzó erejénél fogva erősítőleg hat minden élő szervezetre. Korlátozza a bélkiürülést épen úgy, mint a vörös bor, melynek hasmenést megszüntető hatását szintén a benne levő csersav (tannin) okozza.

2. Bármiféle növényi méreggel történt mérgezés esetén, így például ha valaki a sok dohányzástól nikotin mérgezést kapott, ha mérges gombát evett, strichninnel vagy bármi más növényi méreggel megmérgezte magát, a tölgykéreg fogja a bajt leggyorsabban megszüntetni, feltevéen természetesen, hogy rögtön lesz a segély nyújtva és nem várjuk meg azt, míg a mérgezés a vérbe átment.

Ily esetben egy marék apróra tört tölgykéreggel főzzük meg egy liter tejben. A főzéshez cserépedényt használunk. Ezt a tölgykéreggel főzött tejet itassuk a megmérgezettrel.

Ugyanezen célra szolgál a tiszta tannin, melyet a gyógytárban készen kaphatunk. Ebből 1—2 grammot esetleg nagyobb mennyiséget is adjunk be a mérgezettnek félóránként.

Csodálatos, hogy mily gyorsan és biztosan hárítja el a fentemlített szerek bármelyike a növénymérgezést.

3. A vérhányást, valamint a gyomor- és bélvérzést is megszünteti a tölgykéreg tea. — E célra 30 gramm tölgykéreggel vegyünk, ezt 2 deczi vízben főzzük meg. Tegyük ahhoz egy kevés cukrot vagy kevés jó vörös bort, azután hűtsük ki és úgy fogyassza a beteg evőkanalanként.

4. Ha egy vászontörülközött tölgykéreg főzetbe mártunk és kifacsarva, azzal a nyakat bepólyázzuk a nedves pólyára pedig szárazat teszünk, ez a pólya többször használva megszünteti a vastag nyakat, a golyvát és a nyakmirigyeket.

5. Végbél előesésnél vagy végbél sipoly esetén, vegyünk gyakran tölgykéregfőzetből készített ülőfürdőket ezenkívül pedig a vízzel hígított főzettel használjunk néha allőveret és megszabadulunk csakhamar az említett kellemetlen és veszélyes bajtól.

6. A nagyon veszélyes léptályogot, valamint mindenféle kemény fekélyt felold és meggyógyít a tölgykéreg főzetbe mártott borogatás.

7. A kinek szájában vagy torkában fekély vagy daganat van, vagy nyelvcsapja meghosszabbodott, használja a tölgykéreg teát száj és toroköblítő gyanánt és bajától csakhamar megszabadul.

(Vége következik.)

Irodalom.

„Magyar Erdész” címmel egy új erdészeti és vadászati szaklap indult meg imecsfalvi Imecs Béla főerdész szerkesztésében. A változatos tartalommal megjelent új szaklapnak van jogosultsága, mert hézagot pótol és bizonyára meglesz a haszna is. A jó papíron és kiváló

csinnal kiállított lap minden hó 5-én és 20-án jelenik meg 16—20 oldalon és előfizetési ára egész évre 10 korona, mely összeg Székely és Illés kiadóhoz Ungvárra küldendő. Mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmetve küld a kiadóhivatal.

Az állatok világa A Brehm féle nagymunkából, amely Méhely Lajos szerkesztésében jelenik meg, a 15-ik füzet is napvilágot látott. Ebben is a macskafajokról van szó s ez is épen olyan érdekes, mint az eddig megjelent füzetek voltak. Most, hogy a kiváló műből már majdnem egy kötetnyi jelent meg, egész biztosan megállapítható, hogy ez a magyar kiadás minden tekintetben a tudomány mai színvonalán áll s hogy hazai viszonyokhoz van alkalmazva. Méhely Lajos, a mű szerkesztője, a Brehmféle mű eredeti kiadása óta történt kutatások és megfigyelések eredményéről hűségesen beszámol s a magyarországi tapasztalatokat is följegyz, magyar szerzők becses idezetével kísérve. A tudós szerkesztő ily módon Brehm művét mintegy átdolgozza s ezzel a magyar közönségnek olyan munkát nyújt, amilyen e/ idő szerint egy nemzet nyelvén sem kapható. Az, ami Brehm óriási művében jó és bájos, a magyarban hűen megmarad, ám az a rész, mely elavult, a tudomány más színvonalához mérten nyer átdolgozást. A most kiadott 15-ik füzet szintén szövegrajzok magyarázzák s teszik érdekesebbé. Az állatok világa Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában jelenik meg s úgy ott, mint a könyvkereskedésekben, megkapható. Egy-egy füzet ára 80 fillér.

Különfélek.

Olvasóinkhoz! Azoknál a tisztelt olvasóinknál, kiknek előfizetésük vagy már lejárt, vagy a jövő hó elején lejárni fog, utalványlapokat mellékelünk s mindazokat, kik negyedévet meghaladó időre hátralékban vannak, egyuttal figyelmeztetjük, hogy abban az esetben, ha legalább a hátralékot a jövő hó 5-ig ki nem egyenlítik, a lapot feltétlenül be fogjuk szüntetni.

Erdei kihágási napló. Néhány tisztelt olvasónk oly kéréssel fordult hozzánk, hogy erdei kihágási napló könyvecskéket küldjünk nekik. Ennek a kívánságának csak abban az esetben tehetnénk eleget, ha ilyen naplóból nagyobb mennyiség szükségeltetnék, felkérjük tehát mindazokat, kik megrendelést tenni óhajtának, hogy erről mielőbb értesíteni sziveskedjenek. A kérdéses napló 21 cm. hosszú és 13. cm. széles lenne s a vonatkozó belügyministeri rendeleten kívül 100 lapot tartalmazna. Ára helyben kemény táblába kötve 70 fillér.

A nők Eldorádója. Jova államban kilencszázötvenöt földbirtokosnő van, tizenhatszázharmincnyolc, öt korcsmáros és kilencven kertész. Van továbbá ebben az államban a nők között tizenhárom megyei felügyelő, harminchét középiskolai igazgató, százhuszonöt orvos, negyvenkilenc gyógyszerész, öt ügyvéd, tíz lelkész, három fogorvos és egy mérnök. Mindezt pedig egy amerikai újság írja s csak az a kérdés, hogy mi a foglalkozásuk Jovában a férfiaknak?

Paraszt Xantippe. Egy Chandieux nevű parasztember a napokban felakasztotta magát Blancs franciaországi falucskában. Nagyon érdekes és említésreméltó ebben az öngyilkossági esetben az, hogy Chandieux ötödik férje volt a feleségének és őt is, mint négy elődjét neje kergette a halál karjába. A folyton szájas-

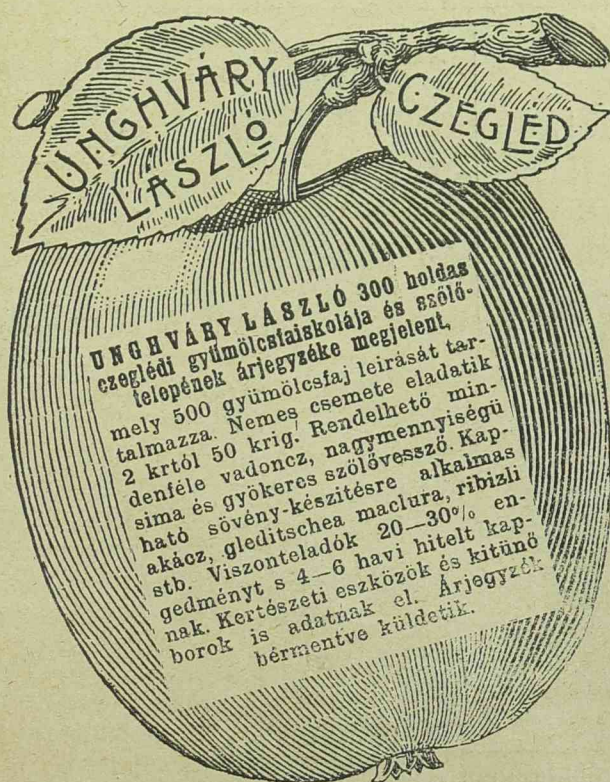
kodó, zsémbeskedő, épes asszonynak az első ura is felakasztotta magát, a második petróleumot öntött a ruhára, azt meggyújtotta és így a tüzhálálnak lett áldozatává; a harmadik férj a vízbe vetette magát; a negyedik szintén önmagának lett a hóhérja. Az egész falu ismerte a paraszt Xantippe viselt dolgait és mikor Chandioux elvette őt, sokan évődtek az új férjjel, hogy ő is elszánta-e már magát az öngyilkosságra? Chandioux mosolyogva felelte, hogy már akkor inkább a banyát köti fel, ha szükség lesz rá. Mégis csak a Xantippe üldözte ki őt az életből.

Erőszakos eljegyzés. Egy előkelő pétervári bankár régi bizalmas pénztárnoka egy nap megkérte főnöke leányának kezét. A bankár izgatottan utasította vissza a kérelmet s a pénztárnok látszólag nyugodtan dolgozott tovább irodájában. Másnap azonban a bankár levelet kapott tőle, melyben tudatja, hogy pénztárából 50.000 rubelt vett ki s most egy kályha előtt ül s ha egy óra alatt nem kap tegnapi kérésére igenlő választ, vagy a bankár őt elfogatni akarja, a pénzt a tűzbe dobja. A bankár tanácskozott leányával s az esküvő csakhamar megtörtént.

Szerkesztői üzenetek.

Tóth Bálint urnak, Szigetvár. A Kelemen József kártyás részéről beküldött 8 korona beérkezett. Varga István urnak, Hetvehely. A tévedés csakugyan megtörtént a nyomdában s így nem marad más hátra, mint a későbbi 15-ös számot 16-ra kijavítani. Potyondy Kálmán urnak, Ófalu. 4 k. beérkezett. Szabó János urnak, Topánfalva. 4 k. beérkezett. Szevinszky István urnak, Ágrs. Előfizetése szeptember végeig rendben van. Kiss János urnak, Szabar. A beküldött 20 koronáért legyen szíves az erdőgondnok urnak hálás köszönetemet nyilvánítani! Soraira legközelebb, a mint időm engedni fogja, levélben válaszolok. Üdvözlét! T. V. urnak Köhalom. A jövő hó elején személyesen vizsem s reményem, hogy sikerülni fog keresztül hajtani mielőbb.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Sz. 427/901.

HIRDETMEŒY.

Lemondás folytán üresedésben levő erdőőri állás betöltésére ezzennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat a kik ezen állást elfoglalni akarják, hogy a szabályszerűen felszerelt folyamodványukat az első kihirdetés napjától számított 15 nap alatt hozzám adják be, mert a későbbben keérkezett kérek nem vétetnek számba.

A megválasztandó erdőőrre a Vizakna város tulajdonát képező 1400 hold erdő bízatik, az ezen állással járó jövedelem pedig 300 korona fizetés és 60 korona lótarási átalány.

Vizakna, 1901 február hó 18-án.

Szócs József
polgármester.

ERDÉSZETI MAGVAK!

Magyar Fenyőmag Pergető Intézet

és erdészeti magkereskedés

FARAGÓ BÉLA, Zala-Egerszegen.

Minden kiállításon kitüntetve; legújabbban Párisban ezüst éremmel.

Ajánl mindennemű hazai és külföldi szavatolt legmagassabb csiraképességű

ERDÉSZETI MAGVAKAT,

kocsányos és kocsánytalan tölgyfakot.

Arjegyzék és számos erdészeti hatóság elismerő nyilatkozatának gyűjteménye kívánatra bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI MAGVAK!

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósági Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közreboicsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megtevesztetni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának. Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósági Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB és LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

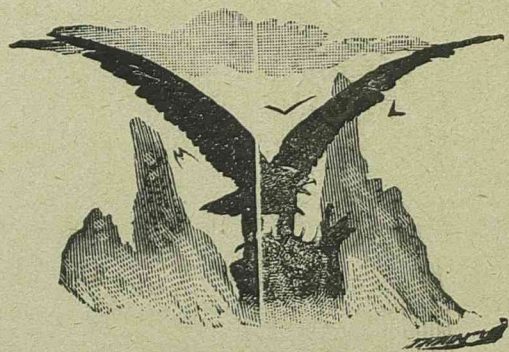
BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. és KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTÁLLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPÉNZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN és BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészi kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászati képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.